

мало пърсте, Да протечатъ царни кърви. *M. 19.* Та дохожда съки день при мене и удри на голъ гърбъ по сто волски жили, додъто протече кръвта като рѣка. *X. I, 95.*

Противенъ пр. противный, враждебный: Двамина-та кралове ще са противни единъ на другъ, и ще са опытотъ, кой е побикъ. *Ч. 106.*

Противъ предл. противъ, на перекоръ: Азъ са излагамъ на тѣхно мщеніе ако, противу на моятъ извѣстія ги оставите началници (*malgrès mes avis sincères*). *T. 318.* Та застана спроти слонце, отъ протива (*на противъ*). *M. 237, 573.*

Противъ са ил. да. противлюсь: Азъ не ся противъ на башини воли. *P. 60.*

Протка с. ж. калитка (*синг.* вратникъ): И тѣй влѣзълъ прѣзъ протката въ двора. *X. I, 83.*

Прото́геринъ Прото́геръ с. м. греч. πρωτόγερος, глашатай.

Прото́герче ум.: „Сложете ваше-то оружие подъ Святославови прaporци“, выкаше руски протогеръ по град-атъ. *P. 91.* Протогери выкаять по высоки могилы. *Gn. 182.* Протогеринъ на день по дважъ и по триъ выка, че цана пръть е вече отворенъ. *Zk. 131.* Байо Петаръ извикаль, като протогеръ, на жените, безъ да спомѣнува името имъ, да донесатъ вода. *Z. 244.* Нѣmale си протогеръ—опониле (си) пошъ. *Ч. 200.* „Море Димче протугарче, Одай викай селяни-те, Да фарлесть тежокъ дефтеръ“. *M. 137.*

Прото́къ с. м. проливъ: Берингофъ—протокъ. *L. D. 1876 p. 137.*

Протоси́нгель Протоси́нгерь с. м. греч. πρωτοσύγκελλος, протосингель, чиновникъ при епископъ: Единъ протосингель има, той саль снове по селата, да яде пилета и бокошки и да сбира владищина. *Zk. 20.*

Протопурка ил. сс. затопочу (о конъ): Конъ протопурка въ дворътъ. *Zk. 152.*

Прото́чъ ил. сс. Прото́чвамъ Протакамъ ил. дл. протяну,—гиваю; тану (*напр. дѣло*); вытану,—гиваю: Сѣтий той подложи напрѣде му наргилето; чорбаджиятъ проточи дългиятъ маркучъ. *Zk. 81.* Като зафанишъ на конъ работа, не дей я протака много амъ глѣдай по скоро да я откарашъ Стига си протакаълъ. *Bл.—* Тя като костена жаба проточи изъ кости-тѣ си сухъ вратъ. *P. 15.*—са, протянусь,—гиваюсь; (по)таянусь: Кога са е проточилъ бня пѣтъ, ходишъ ходишъ, не из'одва са.—Проточиълъ ти са е конецъ отъ сукмана.—Като лебеди проточихъ ся корабытъ по Днѣпъръ (*Потянулись насады внизъ по Днѣпру*). *P. 44.* По широки пътища вървяты и са проточватъ дѣлги кирвани кадъ Балчикъ и Варна, натварени съ жито. *Zk. 7.*